MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tas-27 ta' April, 2006

Appell Kriminali Numru. 348/2005

Il-Pulizija
(Spt. R. D'Anastasi)

Vs
John Cutajar

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti Istruttorja talli nhar it-18 ta' Lulju, 2002, ghall-habta tas-saghtejn u nofs ta' wara l-ikel, gewwa Triq it-Tigrija, kantuniera ma' Triq l-Iljun, f'Hal-Qormi, b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew fil-professjoni tieghu, jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti, ikkaguna l-mewt ta' Rupert Portelli minn Birkirkara, u dan meta kien qieghed isuq u/jew kellu taht il-kontroll tieghu vettura bin-numru tar-registrazzjoni TR 135, tal-marka Toyota, u laqghat u/jew tajjar lil imsemmi Rupert Portelli.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tal-15 ta' Dicembru, 2005, li biha, wara li rat l-Artikolu 225 u 533 tal-kap. 9 tal-Ligijiet ta’ Malta w l-Artikolu 15A tal-Kap. 65 tal-ligijiet ta’ Malta, sabet lill-imputat hati tal-akkuzi kif dedotti w ikkundannatu ghal multa ta’ erbat elef lira Maltin (LM4,000).

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fil-21 ta’ Dicembru, 2005, li bih talab li din il-Qorti joghgobha thassar, tirrevoka w tikkancella s-sentenza appellata u konsegwentement tilliberah minn kull htija.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravji tal-appellant fil-qosor huma s-segwenti w cioe’ li hu qatt ma nghata s-sentenza w ghalhekk lanqas biss jaf taht liema artikoli tal-ligi nstabet il-htija tieghu. Il-qrati taghna dejjem irritjenew illi meta l-artikoli li jikkontemplaw ir-reat li tahtu tkun instabet htija ma jigix citat [f’ dan il-kaz ma giex citat ghaliex l-appellant ma nghatax kopja tas-sentenza bil-miktub] dan igib in-nullita’ tal-istess sentenza skond il-gurisprudenza. It-tieni aggravju hu fis-sens li l-apprezzament li ghamlet l-Ewwel Qorti dwar il-fatti hu zbaljat u hu ma kellux jinstab hati mill-provi prodotti, partikolarment meta ssir riferenza ghax-xhieda ta’ Richard Attard u Christopher Tanti, li minnhom johrog li l-mutur ghadda rih minn hdejhom ftit sekondi qabel ma sehh l-incident u dan jitfa’ dawl fuq il-mod kif Rupert Portelli kien qed isuq il-mutur u li l-van misjuq mill-appellant kien gja dahal fi Triq l-Iljun salv ghall-parti tal-van fejn hemm ir-rota ta’ wara. Illi mix-xhieda tal-istess appellant jirrizulta li hu kien kwazi dahal ghal kollox go Triq l-Iljun bil-van tieghu w ghalhekk kien ikkompleta l-manuvra wara li kien ezercita l-*“proper lookout”.* Li hu kellu l-*indicators* ta’ quddiem jiffunzjonaw u Portelli kien gej minn-naha ta’ quddiem u ghalhek seta’ facilment jilmah l-*indicators* li kienu jahdmu. Meta l-appellant kien hares lejn il-karreggjata opposta qabel ma ghamel il-manuvra, ra li minn dik id-direzzjoni kienet gejja karozza illi kienet ghadha

ferm 'l boghod. Li hu kien ezercita *proper lookout* nonostante li hu pproceda minn *minor road* ghal *major road*. Portelli kien qed isuq b' certa velocita'. Hu ha l-prekawzjonijiet u l-kawteli kollha possibbli rikjesti minn sewwieq diligenti. Ma ha fuqu ebda riskju b' certu negligenza, leggerezza, imprudenza w nuqqas ta' tharis tar-rergolamenti. Li ma kienx fil-limitu tal-possibbli li l-appellant jipprevjeni dak li sehh tant li huwa xehed li meta hares fid-direzzjoni opposta huwa ra karozza gejja li kienet il boghod u ghalhekk il-mutur li habat mieghu kien ghadu lanqas biss jidher. L-appellant irmexxielu jipprova li "*on the balance of probabilities*" hu m' ghandux htija kriminali ghall-incident.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Frar, 2006, li bih il-partijiet awtorizzaw lill-Qorti li taccedi fuq il-post privatament, minghajr il-htiega li jsir access formali;

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi l-ewwel aggravju tal-appellant hu fis-sens li s-sentenza appellata hija nulla, ghax hu ma nghatax kopja tas-sentenza w ergo ma jafx x' kienu (jew ahjar) ma gewx citati l-artikoli tal-ligi li jikkontemplaw ir-reat li tieghu jew taghhom instab hati.

Issa fl-ewwel lok ma hemm ebda obbligu li l-Qorti tal-Magistrati jew l-addetti taggha, mall-qari jew immedjetament wara l-qari tas-sentenza, jaghtu kopja tas-sentenza lil kull imputat li jinstab hati mill-Qrati tal-Magistrati. Dan ma johrog minn ebda ligi. Ghalkemm hu ferm rakkomandabbli li jsir hekk fi zmien ragoinevoli f' kazijiet serji, bhal ma indubbjament hu l-kaz in ezami, jekk dan ma jsirx, l-Avukat difensur, jekk ikun prezenti, jista' dejjem jiehu notamenti opportuni waqt il-qari tas-sentenza w wara

jista' anki jitlob li jara w jivverifika xi dubji li jkollu mall-original fis-sigrieta tal-Magistrat li jkun ippronunzja s-sentenza. Hekk dejjem sar fil-maggor parti tal-kazi w dan ma jista' qatt iwassal minnu nnifsu biex is-sentenza tigi dikjarata nulla.

Illi mbaghad kif jidher manifestament mil-kopja dattilografata tas-sentenza li tinsab fil-process, fil-fatt gew citati l-artikoli li tahtom l-Ewwel Qorti sabet htija w dawn huma l-artikolu 225 u 533 tal-Kap. 9 u l-artikolu 15 tal-Kap.65 tal-Ligijiet ta' Malta. Dawn l-artikoli huma l-unici artikoli li setghu jigu citati ghall-imputazzjoni ta' omicidju involontarju bit-talba ghall-hlas tal-ispejjez peritali, kif del resto kien gie akkuzat l-appellant. Ghalhekk ma seta' qatt jinholoq xi pregudizzju lill-appellant bil-fatt li hu ma nghatax kopja tas-sentenza ghax kien ovvju taht liema artikoli l-appellant seta' nstab hati. Ma saret ebda prova li dak li hemm fis-sentenza dattilografata hu b' xi mod differenti minn dak li pprounzja il-Magistrat waqt li kien qed jaghti s-sentenza w fl-assenza ta' prova tali, wiehed ghandu jaqa' fuq il-massima tal-procedura legali "*omnia praesumitur rite esse acta".*

Ghalhekk dan l-ewwel aggravju hu manifestament infondat u qed jigi respint.

Ikkonsidrat.

Dwar it-tieni aggravju, dan hu bazat fuq l-apprezzament tal-fatti li ghamlet l-Ewwel Qorti. Issa hu principju ormaj stabilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti (kemm fil-kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati kif ukoll fil-kaz ta' appelli minn verdetti w sentenzi tal-Qorti Kriminali) li din il-Qorti ma tiddisturbax l-apprezzament dwar il-provi maghmul mill-Ewwel Qorti jekk tasal ghall-konkluzzjoni li dik il-Qorti setghet ragonevolment u legalment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-Ewwel Qorti, izda taghmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik

l-Ewwel Qorti kienetx ragjonevoli fil-konkluzzjoni taghha. Jekk izda din il-Qorti tasal ghall-konkluzzjoni li l-Ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setghetx ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha, allura din tkun raguni valida, jekk mhux addirittura mpellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni w konkluzzjoni (ara f'dan is-sens *"inter alia"* l-Appell Kriminali : "Il-Pulizija vs. Raymond Psaila et." **[12.5.94;** "Ir-Repubblika ta' Malta vs. George Azzopardi " **[14.2.1989];** "Il-Pulizija vs. Carmel sive Chalmer Pace" **[31.5.1991] ;** "Il-Pulizija vs. Anthony Zammit" **[31.5.1991] u ohrajn .)**

Illi appropozitu , din il-Qorti tirriferi ghal dak li nghad minn LORD CHIEF JUSTICE WIDGERY fil-kawza "R. v. Cooper**" ([1969] 1 QB 276) (in konnessjoni mal-artikolu tal-ligi Ingliza s. 2 (1) (a) tal-Criminal Appeal Act, 1968) :-**

"assuming that there was no specific error in the conduct of the trial , an appeal court will be very reluctant to interfere with the jury's verdict (in this case with the conclusions of the learned Magistrate) , because the jury will have had the advantage of seeing and hearing the witnesses , whereas the appeal court normally determines the appeal on the basis of papers alone . However, should the overall feel of the case – including the apparent weakness of the prosecution evidence as revealed from the transcript of the proceedings – leave the court with a lurking doubt as to whether an injustice may have been done, then , very exceptionally, a conviction will be quashed." **(Ara wkoll** BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE **(1991) , p. 1392)**

Illi fl-appell kriminali fil-kawza fl-ismijiet : "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Ivan Gatt", **deciza fl-1 ta' Dicembru, 1994 inghad illi :-**

"Fi kliem iehor , l-ezercizzju ta' din il-Qorti fil-kaz prezenti u f'kull kaz iehor fejn l-appell ikun bazat fuq apprezzament

tal-provi , huwa li tezamina l-provi dedotti f' dan il-kaz , tara jekk , anki jekk kien hemm versjonijiet kontradittorji – kif normalment ikun hemm – xi wahda minnhom setghetx liberament u serenament tigi emmnuta minghajr ma jigi vjolat il-principju li d-dubju ghandu jmur favur l-akkuzat , u jekk tali versjoni setghet tigi emmnuta w evidentement giet emmnuta…… , il-funzjoni , anzi d-dover ta' din il-Qorti huwa li tirrispetta dik id-diskrezzjoni u dak l-apprezzament ."

Illi din il-Qorti ghamlet ezami approfondit tal-provi biex tara jekk l-Ewwel Qorti setghetx legalment u ragjonevolment tasal ghall-konkluzzjoini ta' htija dwar l-unika imputazzjoni li nstab hati taghha l-appellant u cioe' dik ta' omicidju involontarju minnhabba sewqan traskurat.

Ikkonsidrat;

Illi meta l-Qorti accediet privatament fuq il-post tal-incident, kif kienet awtorizzata li taghmel bi qbil bejn il-partijiet, ikkonstatat li l-habta grat fit-T-Junction **formata minn Triq l-Iljun li hija l-*branch road* u Triq it-Tigrija li hija t-*through road*. Iz-zewg toroq huma fil-wita' w Triq it-Tigrija hija fid-dritt fiz-zewg direzzjonijiet tal-junction b' mod li toffri vizwali mhux ostakolata reciproka ta' circa mitt metru (100m) f' kull direzzjoni lill hinn mit-T-Junction. Ghalhekk b' kollox ghal *drivers* ta' zewg vetturi li jkunu qed javvicinaw lil xulxin minn direzzjonijiet opposti hemm vizwali kumulattiva ta' circa mitejn metru. It-triq ghandha superficje ta' tarmac jew *hot asphalt* fi stat pjuttost imharbat. Ghal min ikun gej mid-direzzjoni tar-Racing Club, kif jirrizulta li kien gej il-motociklista Rupert Portelli li gie korrut fatalment fl-incident, it-triq mill-lemin hija ffjankata minn hajt tas-sejjegh gholi xi seba' filati li jissepara it-triq minn ghalqa. Mix-xellug, it-triq hija ffjankata l-ewwel mill-hajt tar-Racing Club, umbaghad minn triq laterali li minnha tidhol ghall-entrata principali tal-korsa taz-zwiemel u mbaghad minn bankina baxxa li tissepara lit-triq mill-*car park* tar-*race course*. Din il-bankina fiha *gap* li minnha jidhol u johrog it-traffiku mill-*car park*. Hekk kif**

tiskorri l-*junction* fejn grat il-habta max-xellug hemm il-hajt tal-gnien tal-fabbrika tal-birra Lowenbrau. Irrizulta li l-appellant kien gej mid-direzzjoni ta' Hal Qormi ossia tar-*roundabou*t li hemm f' tarf it-triq it-Tigrija w li meta wasal fil-*junction*, dar lejn il-lemin biex jidhol go l-*branch road,* Triq l-Iljun. Hemmhekk il-velocita' massima regolamentari skond ir-Regolament 127 tal-Motor Vehicle Regulations (A.L. 128/1994) kienet ta' 50 kfs. stante li l-ambjent jista' jitqies bhala wiehed ta' bliet u rhula billi ftit lura minn fejn gara l-incident hemm konglomerazzjoni ta' stalel, hwienet tax-xorb, xi djar u l-korsa taz-zwiemel u minn-naha l-ohra hemm il-fabbrika surreferita u kif taqsam ir-roundabout hemm abitazzjonijiet.

Ikkonsidrat;

Illi l-uniku xhud okulari tal-incident kien l-appellant innifsu. Mix-xhieda tieghu rrizulta li hu kien gej isuq il-*van pick up* numru TR 135 tal-marka Toyota mid-direzzjoni tar-roundabout li hemm fid-dahla ta' Hal Qormi lejn il-Racing Club go triq it-Tigrija w ried jaghmel *"right turn"* biex jidhol go Triq l-Iljun li tigi bejn il-*car park* u l-hajt tal-fabbrika fuq imsemmija. Fi kliem l-istess appellant, (fols. 74 sa 83 tal-process) hu kien diehel, ra karozza mill-boghod x' hin kien diehel, kien hemm karozza ohra quddiemu w semghu "bum" biss. *"Il-bqija ma smajna xejn izjed."* Kien qed idur lejn il-lemin tieghu biex jidhol fejn il-*parking area* u hu kien diga' dahal b' nofs il-karozza w hu w l-karozza l-ohra ta' quddiemu dahlu wara xulxin. Il-mutur ma kienx rah gej mill-faccata. Karozza mil-boghod hafna kien ra. Il-mutur kien warajha ghax hu ma rahx il-mutur. Intlaqat fuq il-gemb tax-xellug tal-van tieghu. Hu kellu t-tyre ta' wara mifqugh. Id-driver spicca mall-art mall-hajt fejn gie l-mutur. *Indicator* kellu ta' quddiem ghax ta' wara kien ghadu kif igibu minnghand l-isprayer u ta' quddiem kien jixeghel. Ghad-domanda tal-Ewwel Qorti, hu wiegeb li kien ghadu diehel meta habat u ma kienx fejn spicca wara l-incident, ghax hu ma sema' xejn. Bum biss sema'.

Ikkonsidrat;

Li minn dawn il-fatti kif narrati mill-appellant tirrizulta manifesta l-htija tieghu ghall-dak li gara. Illi kien jinkombi fuqu li qabel ma jdur lejn il-lemin *"across the path of oncoming traffic*", li jesplora tajjeb it-triq quddiemu w jaccerta ruhu li seta' jaghmel din il-manuvra b' sikurezza ghalih u ghal traffiku li seta' kien gej minn quddiemu jew addirittura minn warajh.

Illi hu principju rikonoxxut fil-Qrati taghna li min ser jidhol minn triq ghal go triq ohra w b' hekk jikser il-kurrent tat-traffiku li jkun sejjer ghad-dritt u jaqsam l-istess triq traversalment, ghandu joqghod ferm attent qabel ma jaqsam u jekk ikun hemm bzonn, anki jieqaf biex jara sewwa (Kollez.Vol.XXX. iv. p.649)

Kif jghid il-GIBBS **"*The Trial of Motor Car Accident Cases"* (para. 85) :-**

"A motorist has a right to turn his car in the highway unless prohibited by some regulation. In doing so, however, he must have regard to the safety of others using the highway. He must be charged with negligence if he turns his car to the right across the path of a vehicle approaching… thus making it impossible for the driver of the other vehicle to avoid a collision."

Ghalhekk ma hemmx dubju li l-appellant kellu l-obbligu li qabel ma jibda jdur lejn il-lemin jaccerta ruhu li seta' jaghmel dan *"with a good margin of safety*" u li bl-ebda mod ma jfixkel il-passagg tal-motociklista Portelli li kien gej mill-faccata.

L-appellant itenni aktar minn darba li hu kien xeghel l-*indicator* biex juri li ser idur lejn il-lemin u l ghalkemm l-*indicator* ta' wara ma kienx f' postu, dak ta' quddiem kien jahdem. Issa, apparti li kif xehed l-espert mekkaniku Joseph Zammit, (fol.31) li ladarba l-van tal-appellant ma kellhiex l-*indicators* ta' wara, awtomatikament ta' quddiem ma jahdmux ukoll, il-fatt li wiehed ikun xeghel l-*indicator* ma jatih ebda priorita'

fuq haddiehor jew dritt li jaqleb ir-*“rule of the road”* favur tieghu. Kif gie ritenut fl-Appell Kriminali: “Il-Pulizija vs. John Bartolo” **(Kollez.Vol. XXXVIII, iv. p.868) Il-fatt li wiehed johrog l-indicator ma jista’ qatt jigi estiz li jfisser li t-traffiku….gej fuq il-*main road* ghandu jkun kostrett jaltera l-speed jew iwaqqaf ghal kollox u jitlef il-priorita’. Min johorg l-“*indicators”* ikun qieghed jaghti, kif hu obbligat, avviz lit-traffiku ta’ warajh u ta’ quddiemu ; imma imbaghad ma jistax, semplicement ghax hareg l-*“indicator*”, jaghmel li jrid , jikser il-priorita’ li jaghtu r-regolamenti w jaqleb ir-*”rule of the road”* favur tieghu.**

O.C. MAZENGARB **fil-monografija tieghu *“Neglience on the Highway ”* jghid appropozitu li :-**

“The act of turning across the line of oncoming traffic is one which requires a special duty of care which is not necessarily discharged by giving the conventional signal of intention to deviate from one’s course…..In ordinary circumstances if a driver turns out of and across the line of traffic after giving the usual signal, he acts negligently unless he has reasonable grounds, besides the pure fact of his warning, for believing that he can cut across without endangering approaching traffic.”

Kif gie ukoll ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta fl-Appell Kriminali: “Il-Pulizija vs. Francis Schembri**” (26.6.1968) :-**

“Hawn hafna drivers li jahsbu illi meta jkunu ser jaqsmu ghal fuq il-lemin tat-triq, bizzejjed li jaghtu sinjal u li b’ hekk ikunu intitolati li jaqsmu t-triq. Dan huwa zball u jikkostitwixxi mankanza gravi ta’ min ikun isuq. Is-sinjal ghall-ewwel ifisser illi tkun l-intenzjoni tad-driver li jaqsam it-triq; izda dan mhux bizzejjed. Biex hu jista’ jaqsam, ikun hemm bzonn illi driver jaccerta ruhu illi bil-qasma tieghu tat-triq huwa ma jkunx ta’ ostakolu lil traffiku iehor li jkun hemm fl-istess triq fuq iz-zewg direzzjonijiet, u meta jkun assikura ruhu b’ dan, id-driver ikun intitolat li jaqsam it-triq.”

Illi hu ovvju li l-ewwel u l-aqwa mod kif wiehed jista' jassikura ruhu minn dan hija billi jezercita *"a proper lookout*" u jesplora tajjeb it-triq li jkun ser jaqsam fiz-zewg direzzjonijiet. Illi gie ukoll ritenut li hu dover ta' driver *"to see what is in plain view"* (App.Krim. "Il-Pulizija vs. Joseph Vella**" [10.8.1963]) u li min ma jarax dak li ragonevolment ghandu jara, jfsser li ma kienx qed izomm *"a proper lookout"* (App.Krim.** "Il-Pulizija vs. J. M.Laferla" **[17.6.1961]**

Illi hu ovvju li l-appellant ma zammx *proper lookout* ghax kieku hares tajjeb il quddiem, apparti l-vettura li skondu kienet ghadha ferm il boghod, kien zgur jara l-mutur gej lejh. Dan il-mutur ma waqax mis-shab jew immaterjalizza fit-triq proprju kif hu kien qieghed idur lejn il-lemin. Bil-fors li kien ilu vizibbli ghal certu interval. Bil-fatt li l-appellant jibqa jinsisti li hu f'ebda hin qabel ma sema l-hoss tal-habta ma kien ra l-mutur, qed jinkrimina ruhu dwar in-nuqqas ta' *proper lookout*.

Illi l-appellant ukoll jipprova jispjega dan bil-fatt lil-motociklista kien gej isuq bi speed eccessiv. Issa apparti li dan ma jirrizulta minn imkien, ghax l-appellant qatt ma rah gej u z-zewg xhieda Richard Attard (Fols. 60 sa 67) u Christopher Tanti(fols. 68 sa 72) xehdu biss li l-mutur kien qabizhom bi speed gholi, meta huma kien ghadhom xi nofs mil lura minn fejn gara l-incident u li l-incident ma rawhx isir, anki kieku dan kien minnu – kif donnu accettat l-Ewwel Qorti fis-sentenza appellata, dan ma jezonerax lill-appellant mir-responsabbilta' kriminali ghall-akkadut. Dan ghaliex f' sede kriminali kull sewwieq iwiegeb ghall-agir tieghu indipendentement minn dak li jaghmel sewwieq iehor, ammenoche' dak li jigri ma jkunx dovut unikament u eskluzivament tort da parti tas-sewwieq l-iehor (Ara Appelli Kriminali: "Il-Pulizija vs.Gaetano Schembri" **[16.3.1961];** "Il-Pulizija vs. John Polidano**"[3.11.1963]** "Il-Pulizija vs. Rev. C.Mifsud"**(Kollez.Vol.XXXVIII;,iv.p.1131) u ohrajn.).Fi kliem iehor, il-*"contributory negligence*" ma tezonerax**

lis-sewwieq jekk ma tkunx il-kawza unika tas-sinistru. (App.Krim."Il-Pulizija, vs. P.Vassallo", **[Kollez.Vol.XXXVII,iv.p.883])**

Ikkonsidrat;

Illi l-appellant jissottometti wkoll li hu kien lahaq dar ghal got-triq laterali meta saret il-habta. Apparti li anki hawn mhux korrett bhala fatt, ghax kollox jindika lil-point of impact kienet ghan-nofs ta' Triq it-Tigrija u li, kif imbaghad taht pressjoni mill-Ewwel Qorti, l-appellant stqarr li hu kien baqa' diehel anki wara - daqqa w spicca fejn jidher fil-pjanta esebita w fir-ritratti esebiti, anki kieku kien minnu - li mhux - li hu kien lahaq dahal fis-side road, hawn mhux kwistjoni ta' tigrija min jilhaq jghaddi l-ewwel, imma kwistjoni ta' *rule of the road* u l-priorita' li din tikkonferixxi. Ghalhekk anki dan l-argument, infondat bhala fatt hu ukoll infondat guridikament.

Illi fir-rizoluzzjoni ta' responsabbilta' naxxenti minn incidenti awtomobilistici, ghandu dejjem jigi ezaminat x' kienet il-kawza prossima tas-sinistru (App.Krim. "Il-Pulizija vs. Emmanuele Grixti**" (Kollez.Vol.XXXVII, iv. p.1217) u sabiex ikun hemm responsabbilta' ghall-kollizzjoni jinhtieg li jkun hemm <u>nexus</u> fis-sens li l-vjolazzjoni tkun kawza prossima tal-kollizzjoni. (App.Krim**."Il-Pulizija v. Nazzareno Micallef" **[3.12.1960].) F'dan il-kaz indubbjament il-manuvra inkonsulta ghall-ahhar tal-appellant li jdur *"across the line of oncoming traffic"* minghajr esplorazzjoni tajba tat-triq id-dritta ghal traffiku gej mill-faccata, kienet il-kawza prossima w determinanti tal-incident. Jekk kien hemm xi speed eccessiv da parti tal-motociklista – li din il-Qorti ma ssibx li jirrizulta – dan seta' biss, ghal massimu, serva ghall-attenwazzjoni fil-piena u xejn aktar.**

Fil-kaz in ezami ,din il-Qorti , wara li ezaminat bir-reqqa l-provi tara li meta l-Ewwel Qorti strahet fuq ir-relazzjoni tal-espert legali Dr. Yana Micallef Stafrace u l-espert mediku Joseph Zammit biex irriskontrat il-htija tal-appellant, kienet

altru milli korretta w din il-Qorti ma ssib ebda raguni biex tiddisturba b' xi mod id-diskrezzjoni taghha dwar l-apprezzament tal-fatti.

Ghalhekk din il-Qorti hija tal-fehma li mill-assjem tal-provi, kemm diretti kif ukoll cirkostanzjali, l-Ewwel Qorti setghet legalment u ragonevolment tasal biex tikkonkludi li l-appellant kien hati tal-omicidju involontarju ta' Rupert Portelli naxxenti mill-incident awtomobilistiku in dizamina.

Illi finalment ghalkemm ma sar ebda appell dwar il-piena "ut sic" u f'kull kaz mbaghad il-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara. "Ir-Repubblika ta' Malta vs. David Vella" **[14.6.1999] ,** "Ir-Repubblika ta' Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina" **[24.4.2003] u ohrajn.), f' dan il-kaz il-piena decizament hija entro l-parametri tal-ligi.**

Meta umbaghad wiehed iqis il-gravita' tal-incident, il-fedina penali tal-appellant li turi li hu anki kellu kundanna ta' habs u li l-piena massima kienet wahda ta' erba snin prigunerija jew multa ta' mhux izjed minn hamest elef lira, jidher li anki jekk l-Ewwel Qorti riedet takkorda lill-appellant xi beneficcju minnhabba xi negligenza kontributorja tal-vittma, dan ghamlitu billi applikat piena pekunjarja minnflok dik karcerarja u din ukoll ma nghatatx fil-massimu taghha.

Ghalhekk l-appell qed jigi respint u s-sentenza appellata konfermata.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------